

Palliativa vidbehovsinjektioner

Berörda enheter

Gäller för Region Norrbotten i samarbete med Norrbottens kommuner.

Syfte

Tillgänglig, likvärdig, säker och ekonomiskt kostnadsneutral hantering av symtomlindrande injektionsläkemedel vid palliativ vård i livets slutskede i Norrbotten.

Omfattning

- Aktuella symtomlindrande vidbehovsinjektioner vid palliativ vård i livets slutskede är kostnadsfria för patienten oavsett vårdform.
- Rutinen omfattar enhetligt förfarande i Norrbotten gällande kostnadsansvar; kostnaden för aktuella injektionsläkemedel åligger primärvården.
- Ordinationsförfarande i Cosmic och Pascal samt sjuksköterskans hantering av patientens ordinerade läkemedel tydliggörs.

Ordnation av palliativa injektionsläkemedel

Vidbehovsinjektioner för symtomlindring i livets slutskede ordinerar läkare. **OBS! Vid förskrivning i Pascal måste även ordination göras i Cosmic.** Detta eftersom Pascal endast är ett ordinationsverktyg och inte en journalhandling, se rutin [Patienter med dosdispenserade läkemedel i Pascal](#).

Icke-dos-patienter, ordination i Cosmic

1. Ordination i Cosmic sker via Läkemedel och Ny ordination. I rullisten högst upp ”Sök efter”, välj ”Paket” på alla enheter. Sök upp ”Palliativa paketet”, välj paket med eller utan Furosemid. Förfyllt paket med aktuella läkemedel läggs nu upp automatiskt.
2. Observera att ordinationerna ska vara individanpassade och kan behöva korrigeras, framför allt Morfindos vid pågående opioidbehandling eller behov av byte till annan opioid p.g.a. exempelvis njursvikt. Se *Ordinationsstöd* längre ner i dokumentet.
3. Fyll i ”Behandlingsinformation” och koppla till Vårdkontakt. Markera att läkemedlet skall Administreras på enhet ”Vilken som helst” – alltså ej Recept! Därigenom säkerställs att läkemedlen inte hämtas ut av patienten.
4. Signera och avsluta.

Dos-patienter i Pascal

Alternativ 1: Individuellt ordinerade läkemedel

Läkare ordinerar i Pascal, varje läkemedel för sig, se *Ordinationsstöd*. I doseringstexten skrivs följande information:

Ska ej hämtas ut på apoteket utan beställas till basförråd via HC enligt lokal rutin, kostnadsfritt för patienten.

Alternativ 2: Standardmening "palliativt kit":

Inj Morfin 10mg/ml, 2.5-5 mg sc vb mot smärta. Inj Robinul 0,2 mg/ml, 0.2 mg sc vb mot rosslighet. Inj Midazolam 5mg/ml 1-2.5 mg sc vb mot oro.

Inj Haldol 5 mg/ml, 1-2.5 mg sc mot illamående. Furosemid 10 mg/ml, 20-40 mg sc/iv mot rosslighet p.g.a. misstänkt hjärtsvikt.

1. I Pascal välj fliken "Helförpackning"
2. Sök på "Exte" och välj bland "Icke godkända läkemedel" Extempore
3. Tryck "Välj läkemedel"
4. I rutan "Specificera extemporeföreskrivning" skriver du lämpligen "Ordnation för palliativt kit"
5. Under fliken "Dosering i fritext" skriver du in din ordination och kan då kopiera (men måste vid individuella behov även justera) ovan beskriven standardmening.
6. Korrigera Morfinordinationen ifall patienten redan är under opioidmedicinering. Byt till Oxycodon vid behov, tex vid njursvikt.
7. Klicka i rutan "Vid behov"
8. I rutan "Expediering" fyll i 1 uttag och 1 förpackning
9. Klicka "Skapa & stäng"

Ordinationsstöd

Smärta:

Mot smärta till patienter som inte tidigare tar opioider:

Injektion Morfin 10mg/ ml 2,5–5 mg sc vb mot smärta. Justera dosen efter ålder och njurfunktion.

Mot smärta till patienter med stående opioidmedicinering: 1/6 av den parenterala dygnsdosen Morfin subcutant. Se *Konverteringsguide* i slutet av dokumentet.

Vid njursvikt kan injektion Oxycodon 10mg/ml, 2,5 – 5 mg sc vb ordineras i stället för Morfin.

Oro/ångest:

Injektion Midazolam 5 mg/ ml, 1,25 – 2,5 mg sc vb vid oro/ångest.

Rosslighet:

Injektion Robinul 0,2 mg/ml, 0,2 mg sc vb mot sekret i luftvägarna.

Illamående/Förvirring:

Injektion Haldol 5 mg/ml, 1 - 2,5 mg sc mot illamående eller vid förvirring, 1–2 ggr/dygn.

Andnöd:

I första hand Morfin, i andra hand Midazolam i dosering enligt ovan.

Vid hjärtsviktsorsakad andnöd kan injektion Furosemid 10 mg/ml, 20 - 40 mg sc/iv ges, vätskedrivande.

Sjuksköterska kommunal hemsjukvård och vård- och omsorgsboende

Efter att vidbehovsinjektioner ordinerats av läkare ansvarar sjuksköterskan i hemsjukvård eller på boendet för att injektionsläkemedel och aktuell läkemedelslista finns tillgängligt. Injektionsläkemedel hämtas antingen från basförråd placerade på särskilda boenden, på hälsocentraler eller på PAVA-avdelningar. Se lokala rutiner. De lokala rutinerna ska även beskriva hanteringen injektionsläkemedel såsom beställning, utlämning, förvaring och journalföring av narkotiska preparat.

Referenser, lagrum och styrande förutsättningar

[Konverteringsguide opioider](#)

[Nationellt vårdprogram palliativ vård - RCC Kunskapsbanken](#)

[Patienter med dosdispenserade läkemedel i Pascal.](#)

[Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd \(HSLF-FS 2017:37\) om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården - Patientsäkerhet](#)